

Polecenia podsumowujące

1. Omów politykę komunistów wobec opozycji po wprowadzeniu stanu wojennego.
2. Scharakteryzuj najważniejsze problemy gospodarcze PRL w latach 80.
3. Oceń znaczenie Kościoła w życiu Polaków po wprowadzeniu stanu wojennego.

Wprowadzenie stanu wojennego

13 XII 1981 – wprowadzenie stanu wojennego na polecenie generała Wojciecha Jaruzelskiego.
Internowanie czołowych działaczy „Solidarności” i innych ugrupowań opozycyjnych; łącznie ok. 10 tys. osób.
Na ulicach największych polskich miast ok. 100 tys. żołnierzy i milicjantów.
Główne ograniczenia w czasie stanu wojennego: godzina milicyjna, oficjalna cenzura korespondencji, zawieszenie podstawowych praw obywatelskich, tryb doraźny w sądach, zakazanie działalności wszystkim organizacjom społecznym, w tym NSZZ „Solidarność”.
Utworzenie Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego, władza w rękach wojskowych skupionych wokół Jaruzelskiego.

Protesty społeczne i konspiracja

Protesty społeczne przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego, m.in. strajki okupacyjne.
Pacyfikacja strajków przez władze przy użyciu milicji, wojska i czołgów.
16 XII 1981 – pacyfikacja strajku w kopalni „Wujek”.
XII 1981 – demonstracje uliczne w Warszawie, Krakowie, Łodzi i Gdańsku.
1982 – utworzenie Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” organizującej działalność konspiracyjną, m.in. podziemny druk ulotek i publikacji opozycyjnych.
Powstanie Solidarności Walczącej z Kornelem Morawieckim na czele.
Demonstracje na ulicach 66 miast w drugą rocznicę podpisania porozumień sierpniowych.
Międzynarodowa pomoc dla „Solidarności”.
1983 – przyznanie Lechowi Wałęsie Pokojowej Nagrody Nobla.

Likwidacja NSZZ „Solidarność” i zniesienie stanu wojennego

X 1982 – delegalizacja „Solidarności” przez komunistów.
XII 1982 – zawieszenie stanu wojennego i uwolnienie internowanych.
22 VII 1983 – zniesienie stanu wojennego.

Gospodarka i realia życia w latach 80.

II 1982 – najwyższa w dziejach PRL podwyżka cen.
Kilometrowe kolejki przed sklepami i braki w zaopatrzeniu.
Wzrost gospodarczy jedynie w przemyśle ciężkim.
Nieefektywne działania władz w gospodarce.

Wzrost znaczenia Kościoła

Polityka władz wobec Kościoła w latach 80. cechująca się dwoistością
• 1983, 1987 – zgoda na dwie pielgrzymki Jana Pawła II do Polski
• zwalczanie duchownych angażujących się w działalność opozycyjną
• 1984 – zamordowanie księdza Jerzego Popiełuszki przez funkcjonariuszy SB
Rozwój prasy i wydawnictw katolickich, wzrost liczby powołań i nowych świątyni.

Pozorowanie dialogu

1982 – powstanie Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego.
Weryfikacja i wymiana kadr dziennikarskich przez komunistów w celu uzyskania kontroli nad mediami.
Czystki w szkolnictwie, wymiarze sprawiedliwości i służbach publicznych.

Polecane publikacje

13 grudnia. Świadectwa stanu wojennego, wybór A. Dębska, Warszawa: Ośrodek Karta, 2021.
A. Mieszczanek, *Dzień bez Teleranka. Jak się żyło w stanie wojennym*, Warszawa: Muza, 2021.
Stan wojenny w Polsce 1981–1983, red. A. Dudek, Warszawa: IPN, 2003.

